

Гаженко Катерина
здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник: **Лаврук В.В.**
д.е.н., доцент, професор кафедри фінансів,
банківської справи, страхування та електронних платіжних систем
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ДОХІДНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ: ІНВЕСТИЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Значний вплив на забезпечення дохідності сільськогосподарських підприємств має обсяг інвестицій в цей сектор. Сільське господарство є базовою галуззю національної економіки, рівень його розвитку визначає значною мірою стан і перспективи розвитку інших галузей. За цих обставин створення передумов для ефективної роботи аграріїв, а саме залучення ефективних інвестицій для забезпечення дохідності сільськогосподарського виробництва, є надзвичайно актуальним[6, с. 230].

Доходи підприємства мають свої особливості щодо структури, джерел формування, напрямів використання. Розмір отримання доходів визначає економічну стратегію підприємства з питань управління матеріальними ресурсами та витратами, персоналом підприємства й оплатою його праці, податковою, інвестиційною, дивідендною політикою підприємства[5, с. 130].

Особливості забезпечення дохідності сільськогосподарських підприємств обумовлені дією таких факторів:

- 1) високий ступінь відносної демонополізації сільського господарства;
- 2) нееластичність попиту на аграрну продукцію та цін на неї;
- 3) диспаритет цін на сільськогосподарську і промислову продукцію;
- 4) низька інвестиційна привабливість сільськогосподарської галузі;
- 5) низька купівельна спроможність населення, що є особливо актуальним для сучасного стану економіки України;

6) відносна немобільність сільськогосподарських ресурсів;

7) недосконала система кредитного забезпечення аграрних товаровиробників;

8) зростання рівня науково-технічного розвитку за повільного збільшення попиту на сільськогосподарську продукцію [1, с. 21].

Виходячи з вищенаведеного аналізу факторів впливу на забезпечення дохідності сільськогосподарських підприємств, вважаємо, що для підвищення доходів підприємств можна використовувати декілька шляхів, одним з яких є залучення інвестицій. Роль інвестицій полягає у забезпеченні високоефективного розвитку товаровиробників, можливості підприємства впливати на збільшення своїх доходів, використовуючи основний важіль – скорочення собівартості продукції.

Забезпечення дохідності підприємств залежить від стану управління доходами, яке спрямоване на створення економічних умов, що забезпечують відшкодування постійних витрат підприємства, покриття змінних витрат, які залежать від обсягу виробництва і реалізації продукції, повної та своєчасної сплати всіх видів податків, обов'язкових платежів та забезпечення отримання цільового прибутку.

Досягнення цих умов пов'язано з обґрунтуванням цін на товари, які закупаються; з раціональністю умов комерційних угод; зі встановленням економічно обґрунтованих цін продажу товарів, які стимулюють збільшення попиту (реалізації); з формуванням оптимального асортименту реалізованих товарів, які відповідають структурі споживчого попиту та забезпечують отримання необхідного обсягу доходів; з диверсифікацією діяльності, що дає змогу забезпечувати компенсацію можливих втрат доходу у разі несприятливих змін на окремих ринках чи погіршення можливостей здійснення окремих видів діяльності.

Інвестиції сприяють ефективній діяльності аграрного сектору економіки, є головним фактором економічного росту, відновлення та отримання доходу від господарської діяльності. Залучення інвестицій забезпечує спроможність

продуктивного розвитку діючих виробництв, їх модернізацію, створення і впровадження сучасної техніки і технологій.

Внаслідок рішень щодо інвестування на тривалий період виникає ризик щодо великих обсягів ресурсів, які впливають на майбутній розвиток підприємства, зазвичай які забезпечують отримання доходу протягом декількох років. Тому рішення про доцільність інвестування є найважливішими рішеннями, які приймаються менеджерами підприємства.

Для прийняття рішень про інвестування менеджер повинен приблизно підрахувати обсяг та розподіл у часі грошових потоків, оцінити ризик інвестицій та розглянути очікуваний вплив проекту на прибутки підприємства. Агропромисловий комплекс України має достатньо головних умов для значного залучення коштів як від вітчизняних, так і від іноземних інвесторів. Такими умовами є вдала географічна позиція; родючі чорноземні ґрунти; придатні для сільського господарства кліматичні умови; досить розвинута транспортна інфраструктура; наявність робочої сили.

Сучасні аграрні підприємства вимагають значних капітальних вкладень з метою збільшення отримання доходу від своєї діяльності за такими основними напрямками: введення в дію тваринницьких приміщень, зведення теплиць закритого ґрунту, рекультивация земель, будівництво елеваторів, будівництво оптово-роздрібних ринків сільськогосподарської продукції, будівництво заводів з альтернативних видів палива, будівництво комбікормових, силосних та сінажних споруд тощо [2, с. 56].

Для іноземних інвесторів виняткове значення мають визначення пріоритетів інвестиційної діяльності та вибір найефективнішого напрямку. Так, інвестиції Кіпру спрямовуються у такі сфери і галузі, як харчова промисловість і переробка сільськогосподарських продуктів, торгівля, машинобудування, транспорт, освіта. Нідерланди пріоритетними вважають машинобудування, харчову промисловість. Прямі інвестиції Франції надходять у такі галузі, як харчова промисловість і переробка сільськогосподарських продуктів, сільське господарство, мисливство та лісове господарство. Інвестиції Молдови

спрямовуються у добувну промисловість, торгівлю, відпочинок і туризм [3, с. 13].

У структурі інвестицій в економіку України важливе місце посідають прямі іноземні інвестиції. Між Україною та Китаєм у 2014 році був укладений Меморандум про наміри щодо залучення найбільшої китайської інвестиції розміром 58 млн. дол., спрямованої на створення та розвиток сучасних тваринницьких та рослинницьких комплексів. Для порівняння, загальна сума прямих китайських інвестицій, що надійшли в Україну за останні два десятиріччя, становить всього 20,3 млн. дол. [4, с. 117].

Отже, аграрний сектор України має досить привабливі передумови для залучення значних обсягів інвестицій. Проте багато потенційних іноземних інвесторів утримуються від вкладання коштів. Це зумовлено високими ризиками, які пов'язані з економічною і політичною ситуацією в країні, інфляцією, низькою інвестиційною привабливістю аграрних підприємств, недосконалістю нормативно-правової бази.

Одним з ключових шляхів, який допоможе збільшити інвестиційну привабливість аграрного сектору, є зняття мораторію на продаж землі сільськогосподарського призначення. Створення вільного ринку землі в Україні зможе значно стимулювати економічний ріст і привести до значного економічного ефекту[7].

Одними з важливих факторів впливу на дохідність підприємства є процес інвестування та отримання інвестиційного доходу. Важливим завданням під час оцінювання інвестування є оцінка грошових потоків.

Для підвищення рівня інвестицій в аграрний сектор необхідно:

- вдосконалити систему іпотечного кредитування; розробити комплекс законодавчого спрямування щодо запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення;
- розширити напрями бюджетного фінансування фундаментальних наукових досліджень;

- вдосконалити систему страхування аграрних ризиків; забезпечити стабільність податкової політики та системи державної підтримки сільгоспвиробників;
- розробити систему захисту державних гарантій в інвестиційній сфері.

Список використаних джерел

1. Пархомець М.К. Організаційно-економічний механізм забезпечення дохідності сільськогосподарських підприємств: теорія, методика, практика : [монографія], Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 256 с.
2. Губський Б.В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі : [навч. посіб.]. К. : Наукова думка, 1998. 390 с.
3. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності України : статистичний збірник. К. : Державна служба статистики, 2016. 45 с.
4. Глуха Г.Я. Прямі іноземні інвестиції у контексті економічного зростання. Економічний нобелівський вісник. 2016. № 1 (7). С. 113-121.
5. Лаврук В.В. Інвестиційне забезпечення інноваційних проектів в агропромисловому виробництві: теорія, методологія, практика: монографія. М-во аграр. політики України, Подільський держ. аграр.-техн. ун-т. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. 380 с.
6. Лаврук В.В. Венчурне інвестування інноваційної діяльності. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2012. № 1. С. 224–234.
7. Лаврук В.В. Методика оцінки ефективності та аналізу інноваційної діяльності в сільському господарстві [Електронний ресурс] / В.В. Лаврук // Ефективна економіка. – 2010. – № 4. – Режим доступу до журн. : <http://www.economy.com.ua/index.php?operation=1&iid=192>.
8. Лаврук В. В. Модернізація галузі тваринництва як умова продовольчого забезпечення населення України. Економіка АПК. 2016. № 12. С. 43–50.